

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE
Odbor za rodnu ravnopravnost
28-2/21-3/2
EPA 307 XXVII
Podgorica, 7. decembar 2021. godine

ODBORU ZA ZDRAVSTVO, RAD I SOCIJALNO STARANJE SKUPŠTINE CRNE GORE

Na osnovu člana 137 stav 4 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, sa 15. sjednice održane 7. decembra 2021. godine, dostavlja Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje, kao matičnom odboru, sljedeće

MIŠLJENJE

O PREDLOGU ZAKONA O MEDICINSKI POTPOMOGNUTOJ OPLODNJI

Odbor je, u skladu sa članom 137 stav 2 Poslovnika Skupštine, razmotrio Predlog zakona o medicinski potpomognutoj oplodnji, u dijelu svoje nadležnosti. Tokom rasprave, konstatovano je da postoji značajan prostor za unapređenje navedenog predloga zakona, kako bi se određene oblasti uskladile sa savremenom medicinskom praksom. Imajući u vidu navedeno, Odbor za rodnu ravnopravnost smatra da bi trebalo voditi računa da tekst zakona:

- bude što je više moguće usaglašen sa direktivama EU kako bi rješenja bila na adekvatan način postavljena i uređena, što će doprinijeti da se unaprijedi međunarodna saradnja (Direktiva 2004/23/EU, Direktiva Komisije 2006/17/EZ, Direktiva Komisije 2006/86/EZ, Odluka 2010/45/EC, Direktiva 2012/39/EC, Direktiva 2015/565/EC, Direktiva 2015/566/EC);
- ima definicije osnovnih načela, koje su od ključnog značaja za tumačenje zakona i kako bi se olakšala njegova primjena i preciznu definiciju embriona u kontekstu MPO i direktiva Evropske unije;
- jasno definiše titulare prava na MPO, posebno u dijelu koji to pravo garantuje ženi koja ne živi u bračnoj, odnosno vanbračnoj zajednici;
- precizno formuliše normu kojom propisuje ko ima pravo na liječenje neplodnosti primjenom postupka MPO (čl.18 stav 1 Predloga zakona) i obezbijedi adekvatnu sudsku zaštitu osobama o čijem pravu na liječenje MPO odlučuje komisija, na osnovu procjene članova/ica komisije;
- definiše određivanje starosne granice za osobe koje su u procesu MPO;
- propiše precizne i jasne mogućnosti/dozvoljenosti uvoza/izvoza sopstvenog i doniranog reproduktivnog materijala, razjasni značenje banke polnih ćelija i ovlašćene zdravstvene institucije, posebno u dijelu nadležnosti vršenja heterologne oplodnje koja je u direktivama EU jasno definisana i ne dozvoljava zloupotrebe (izvoz sopstvenog genetskog materijala ne smije biti ograničen, jer predstavlja lično vlasništvo i osnovno ljudsko pravo);
- uredi mogućnost zamrzavanja i skladištenja genetskog materijala (ograničavanje vremenskog roka očuvanja zamrznutog reproduktivnog materijala i embriona u svim zakonima Evropske unije svodi se na kraj prosječnog reproduktivnog doba žene);

- izbjegne kontradiktornost po pitanju identiteta donatora/ke reproduktivnog materijala, uvažavajući pravo djeteta da ima uvid u zdravstveno stanje donatora/ke (zakonodavac ima pravo da se odluči da li će donatorstvo biti anonimno ili ne, ali mora jasno u Izvještaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa da iskaže razloge koji su ga opredijelili za izbor rješenja, jer ukidanje anonimnog donorstva može dovesti u pitanje i smisao propisivanja heterologne oplodnje).

Cijeneći značaj donošenja novog zakona o medicinski potpomognutoj oplodnji, ne samo za građane i građanke, već i za buduće generacije koji/e će se roditi nakon postupka MPO, Odbor za rodnu ravnopravnost je ocijenio da Predlog zakona o medicinski potpomognutoj oplodnji može biti prihvatljiv samo uz izmjene i dopune u skladu sa gore navedenim sugestijama.

S tim u vezi, Odbor predlaže Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje, kao matičnom odboru, da prilikom razmatranja navedenog Predloga zakona uvaži date sugestije. Takođe, Odbor predlaže da matični Odbor predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o medicinski potpomognutoj oplodnji, uzimajući u obzir navedene sugestije.

ZAMJENICA PREDsjedNICE ODBORA

Vesna Pavićević

Vesna Pavićević